

Pehmelt öeldes on NEPCon oma vastuses end paljastanud kehandina, mis pole neutraalne, nagu säästlikkuse sertifitseerimise teenuste pakkuja peaks olema, vaid kindlalt tööstuse poolel, toimides selle PR-tiivana. See „seab küsimuse alla“, nagu viisakas seltskonnas öeldakse, iga nende poolt monitooritud sertifitseerimisskeemi asjakohasuse, iseseisvuse ja erapooletuse, ning NEPCon on antud asjas regiooni turuliider. See, et nad toetavad nimelt graanulitööstust, mille suhtes Euroopa Liidu autoriteetseim teadusühendus EASAC on [aastaid läbivalt kriitiline olnud](#) seab nad samasse paati kliamaeitajatega. See, et nad ignoreerivad kogu praegustele Eestis levinud metsanduspraktikatele osaks saanud kriitikat tähendab praktikas, et nad ignoreerivad kõiki keskkonnateadlasi ja seeläbi ka säästlikkuse kontseptsiooni Rio de Janeiro säästlikkuse konventsioonide mõttes. Seega tuleks NEPCon koheselt säästlikkuse sertifitseerimisteenuste pakkujana diskvalifitseerida.

Nüüd võtame Peter Feilbergi väited Eesti metsanduse kohta punkthaaval luubi alla, näidates, kuidas selle järelduseni jõuti.

1. „Eesti on Taani suurune, kuid siiski on pool riigist metsaga kaetud. Samal ajal on riigi metsanduspraktikad palju rangemalt reguleeritud kui Taanis, ning alates Teisest maailmasõjast on metsa pidevalt juurde tulnud. Pilt, mida kirjas ette maalitakse, ei tule mulle sugugi tuttav ette,“ ütleb Peter Feilberg.

Umbes pool Eesti maismaapinnast on kaetud „metsamaaga“, mis on juriidiline kõlvikutüüp ega sisalda mingit infot nende alade ökoloogilisest kvaliteedist ega isegi sellest, kas nad ülepea ökoloogilises mõttes metsad on. [Artikkel 17 Rahvusliku Kokkuvõtte Faktilehe – Eesti](#) järgi on vaid 20% Eesti metsaelupaikadest soodsas seisundis. Lisaks näitab hiljuti ajakirjas „Nature“ avaldatud [uuring](#) Eestis 85-protsendilist raieintensiivsuse tõusu perioodil 2016-2018, mis teeb Eestist raiete intensiivistumise liidri Euroopas. Eesti metsanduse arengukava probleemikorje faasis hääletati probleem pealkirjaga „Raiemahud on tasemel, mis metsade vanuselise struktuuri muutuste kaudu ohustab elurikkust ja võib ohustada teisi metsade ökoloogilisi funktsioone“ [kõige tähtsamaks probleemiks](#). Feilberg selle informatsiooniga ei arvesta. Kui ta ei näe probleeme Eesti metsandusega, saab järeldada, et tema jaoks ei eksisteeri tõsiseid metsanduslikke probleeme kusagil Euroopas. Nii läheb ta vastuollu Euroopa Komisjoni [ametlike raportitega](#).

2. „Eesti metsade juurdekasv on praegu umbes 16 miljonit tihumeetrit aastas, samas kui vaid umbes 12 miljonit tihumeetrit raiutakse. See tähendab 3-5 miljoni tihumeetrist metsavaru suurenemist aastas.“

See väide harmoneerub täielikult meie valitsuse ametliku seisukohaga. [13. aprillil 2017](#) kirjeldas Tartu Ülikooli looduskaitsebioloogia juhtivteadur Asko Lõhmus keskkonnaministeeriumi ideoloogilist raamistut Riigikogu ees nõnda:

„Lihtsustus, kus metsandus taandatakse kolmeks märksõnaks – puidu üldjuurdekasv, raiemaht, istutamine – on mõnikord naljakas. Enamasti ei ole naljakas. Päris kindlasti ei ole tegu tasakaalustatud metsamajandusega.“

Lisaks kuuluvad 16 miljoni tihumeetrise juurdekasvunumbri sisse

- rangelt kaitstavad alad, mida ei majandata
- selle numbri sel moel kasutamine ei arvesta tööga, et mitte kogu juurdekasvu ei saa ära raiuda – tehniliselt on võimalik varuda 70-80 protsenti juurdekasvust, elurikkuse mõttes aga oleks parim raiuda mitte rohkem kui [55% sellest raiemahust](#), mille raiumine metsatagavara ei vähendaks
- 16 miljoni tihumeetrine juurdekasvunumber on ka [Riigikontrolli poolt](#) kahtluse alla seatud – enne 2015. aastal toimunud statistilise metsainventuuri (SMI) metodoloogia muudatust oli see veel 14 miljonit tihumeetrit aastas, numbrite vahe jääb kaugemale väljapoole normaalse statistilise vea piiri.
- Riigikontroll soovitas ka praegu kehtiva metsanduse arengukava parlamendil [mittesäästlikuna tagasi lükata](#). Riigikontrolli soovitus ei võetud kuulda ning [praegu kehtiv arengukava](#) lubab ülempiirina 15 miljoni tihumeetri raiumist aastas, mis ületab Eesti metsapoliitika [raamdokumendis](#) jätkusuutlikuks nimetatud raiemahtu pea kahekordselt. Kehtestatud ülempiirigi jõustamiseks puuduvad vahendid, kuna hetkel ei koguta raiemahu andmeid reaalajas, vaid need jõuavad meieni 1,5 aastase ajavahega.

„Lisaks on Eestil hästiarendatud metsakaitsealade võrgustik, mis moodustab metsa kogupinnast umbes 25 protsenti. Sellest on 14 protsenti määratud puutumata metsaks, mis vastab enam kui poolele kogu Taani metsapindalast või kolmekordsele Taani riigimetsa pindalale. Puutumata metsa koguneb suur hulk surnud puitu, mis on abiks metsa elurikkusele“, ütleb Peter Feilberg ja lisab:

„See on üsna unikaalne, mitte ainult Euroopas, vaid ka kogu maailmas.“

Kuigi see väide on üldiselt õige, ei võta see arvesse, et:

- range kaitse on muutunud ainsaks usaldusväärseks metsa kaitsmise viisiks
- mittesäästlik raie kahjustab niihästi suuremat kui väiksemat metsaala
- 14-protsendine rangelt kaitstav metsaala ei asenda säästvat metsapoliitikat
- olla üks Euroopa kõrgemaid rangelt kaitstavate metsapindaladega riike ei tasakaalusta tööka, et oleme ka üks Liidu [intensiivsemaid metsamajandusi](#)

„Biomass on sertifitseeritud (...)"

Siin tsiteeriksin taas Eestimaa Looduse Fondi [arvamust](#) Graanul Investi vastavusest Verification Protocol for Sustainable Solid Biomass SDE-le:

*„Üldise kommentaarina mõistame hukka lähenemise, kus biomassi säästlikkust õigustavad vaid Säästliku Metsamajandamise Kriteeriumid. Need ei peegelda ega leevenda puidupõhise energeetika soovimatuid kliimamõjusid, millele on tähelepanu juhtinud paljud teadlased (nagu näiteks 800 teadlase avalikus kirjas: http://www.pfpi.net/wp-content/uploads/2018/04/UPDATE-800-signatures_Scientist-Letteron-EU-Forest-Biomass.pdf) Biomassi varumine ja eksport riigist, mille süsiniku **sidumine** väheneb ja süsinikuvaru on langustrendis ei ole kliimaperspektiivist säästlik, isegi kui kriteeriumid on metsamajandusüksuse tasandil täidetud. Samuti pole see säästlik metsade*

elurikkuse kaitse perspektiivist: Eesti metsalinnustiku arvukus kahaneb ning enamus metsa elupaigatüüpe on mittesoodsas seisundis hoolimata erinevate sertifitseerimissüsteemidega kaetud suurtest metsa-aladest. Need vaatlused kehtivad nii sertifitseerimispõhisele tarneahela riskihinnangule kui sellele, mis põhineb detailsetel metsamajanduspraktikate kirjeldustel. Mõlemad pigistavad silma kinni laiemate probleemide ees, mida see uus tööstus metsamajandusse toob. Biomassinõudlus stimuleerib ebavajalikul moel metsamajanduse intensiivistumist ning survestab metsade ökosüsteeme viisil, mida riiklik seadusandlus, PEFC, SPB ja FSC ei suuda adresseerida. PEFC ja SPB meetmed on ebarahuldavad kõigis ökoloogilise jätkusuutlikkuse aspektides ning FSC puhul on täheldatud, et see ei adresseeri tähtsaid metsamajanduse süsinikuaspekte ning on ka mõnedes elurikkuse aspektides näidanud kehvi tulemusi.“

Ülaltoodust tuletamegi, et NEPCon on kindlalt metsatööstuse poole valinud ning ei sobi seega säästlikkuserfifikaatide teenuste pakkujaks. Kutsume üles kõiki sertifitseerimisskeemide väljastajaid nendega ärisuhteid katkestama, näitamaks, et nad seisavad teaduse ja säästlikkuse poolel.

Täna tähelepanu eest

Martin Luiga

kodanikuühendus [Eesti Metsa Abiks](#)

rahvusvahelise koostöö spetsialist